

Lausunto 23.6.2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle vammaispalvelulain 2 §:n muuttamiseksi

Akavan sairaanhoitajat ja Tajan näkemyksen mukaan aikuisuuden ja vanhuuden erottelu omiksi elämänvaiheikseen on ongelmallista. Myös iäkkäät ihmiset ovat aikuisia. Ikääntyminen on yksilöllinen prosessi. Kronologinen ikä ei yksin kuvaa ihmisen vanhenemista. Kun palveluntarve arvioidaan yksilöllisesti, tulee sen yhteydessä otettua huomioon poikkeavat elämänvaiheen avun ja tuen tarpeet. Siksi erottelua vanhuuteen ja aikuisuuteen tulisi välttää.

Esityksessä on aiempaa paremmin huomioitu se, että vammaisen henkilö saisi iäkkäänäkin vammaispalveluita niitä tarvitessaan (palveluiden jatkuvuus, 2 § 4 momentti), lisäksi vammaispalveluja tulee voida saada myös iäkkäänä toimintakykynsä vamman tai sairauden vuoksi menettänyt. Painotamme, että avun tarpeessa olevien ihmisten tulee aina saada riittävät palvelut. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että palvelut järjestetään sosiaalihuoltolain, vammaispalvelulain tai jonkun muun lain perusteella tai että sovelletaan näitä lakeja samanaikaisesti, jotta ihmisen yksilöllisiin tarpeisiin kyetään vastaamaan. Se, että jokin sairaus, esimerkiksi Alzheimerin tauti, esiintyy yleisimmin vasta iäkkäällä, ei saa, eikä voi olla peruste avun tai palveluiden epäämiselle.

Lopuksi Akavan sairaanhoitajat ja Taja haluaa ilmaista huolensa hyvinvointialueiden heikkoon taloustilanteeseen, alati niukkeneviin resursseihin ja henkilöstön kuormittumiseen. Edellä mainitut muodostavat uhkan myös yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden turvaamisen näkökulmasta. Ilman riittäviä panostuksia palveluihin ja asiantuntevaan henkilöstöön ei laadukkaiden palvelujen tuottaminen ole mahdollista.